

CUPRINS

Abrevieri.....	5
----------------	---

PARTEA I

NOȚIUNI PRIVIND SISTEMUL FINANCIAR	7
--	---

Capitolul I

Noțiunea și conținutul sistemului financiar.....	7
1. Noțiunea de sistem financiar	7
2. Elementele sistemului financiar	8
3. Sistemul fondurilor financiare.....	12
4. Politica financiară.....	13

Capitolul II

Aspecte introductive privind finanțele publice	15
1. Nevoia publică – izvor al finanțelor publice	15
2. Noțiunea de finanțe și noțiunea de finanțe publice.....	16
3. Apariția și evoluția finanțelor publice	19
4. Rolul și funcțiile finanțelor publice.....	21

Capitolul III

Organizarea instituțională a sistemului financiar public.....	23
1. Rolul statului în economie.....	23
2. Aparatul financiar al statului	24
2.1. Ministerul Finanțelor Publice.....	24
2.1.1. Agenția Națională de Administrare Fiscală	28
2.1.2. Trezoreria publică	42
2.1.3. Comisia Fiscală Centrală.....	45
2.1.4. Consiliul fiscal	46
2.2. Ordonatorii de credite ai statului.....	47
3. Aparatul financiar al unităților administrativ-teritoriale	48
4. Autorități financiare independente	49
4.1. Banca Națională a României	49
4.2. Autoritatea de Supraveghere Financiară	50
4.3. Comitetul Național pentru Stabilitate Financiară.....	55
4.4. Curtea de Conturi	55

PARTEA A II-A

APARIȚIA ȘI EVOLUȚIA CONCEPȚIILOR ASUPRA FINANȚELOR PUBLICE ÎN ROMÂNIA	57
---	----

Capitolul I

Epoca antică	57
--------------------	----

Capitolul II

Epoca medievală	61
1. Perioada Evului Mediu timpuriu	61
2. Perioada Evului Mediu dezvoltat	63
2.1. Caracterizarea generală a sistemelor fiscale din Țara Românească și Moldova.....	63
2.2. Aspecte procedurale privind stabilirea, impunerea și perceperea dărilor.....	67
2.3. Aparatul fiscal al statului în Țara Românească și Moldova	69
2.4. Aparatul vamal	70
2.5. Categoriile de cheltuieli.....	72
2.6. Bugetul statului.....	73
2.7. Reformele fiscale.....	73
2.7.1. Reforma lui Matei Basarab.....	73
2.7.2. Reformele lui Antioh Cantemir și Constantin Brâncoveanu	74
3. Sistemul fiscal transilvănean	74
3.1. Categoriile de venituri fiscale.....	74
3.2. Categoriile de cheltuieli.....	75
3.3. Sistemul vamal din Transilvania	75
4. Perioada fanariotă	76

Capitolul III

Epoca modernă și contemporană	79
1. Perioada prealabilă formării statului modern. Regulamentele organice	80
2. Prima etapă de existență a statului modern. Perioada lui Al.I. Cuza	82
3. A doua etapă de existență a statului român modern. Perioada monarhiei constituționale până la formarea statului unitar român.....	85
4. Perioada interbelică	86
5. Perioada comunistă.....	92
6. Perioada post-comunistă.....	93

PARTEA A III-A**CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND DREPTUL**

FINANTELOR PUBLICE	95
---------------------------------	----

Capitolul I

Noțiuni introductive privind dreptul finanțelor publice	95
1. Noțiunea și obiectul de studiu al dreptului finanțelor publice	95
2. Relațiile dreptului finanțelor publice cu alte ramuri de drept.....	97

Capitolul II

Izvoarele dreptului finanțelor publice	100
1. Normele dreptului finanțelor publice.....	100
2. Izvoarele dreptului finanțelor publice.....	101

Capitolul III

Raporturile de drept al finanțelor publice	105
1. Noțiunea, caracteristicile și elementele raportului de drept al finanțelor publice	105
2. Categoriile de raporturi de drept al finanțelor publice	106
2.1. Raporturile de drept fiscal	107
2.2. Raporturile ce iau naștere cu ocazia cheltuirii banului public.....	110
2.3. Raporturile de control financiar	112

Capitolul IV

Actele de drept al finanțelor publice	115
--	-----

PARTEA IV

SISTEMUL BUGETELOR PUBLICE DIN ROMÂNIA	117
---	-----

Capitolul I

Noțiuni introductive privind bugetele publice	117
1. Noțiunea de buget și noțiunea de buget public.....	117
2. Natura juridică a bugetului public	119

Capitolul II

Sistemul bugetar public național	122
---	-----

Capitolul III

Structura bugetelor publice	125
1. Structura bugetelor publice	125
2. Sistemul veniturilor bugetare	125
2.1. Noțiunea de venit bugetar	125
2.2. Clasificarea veniturilor bugetare	126
2.3. Principalele surse de alimentare a bugetelor publice	126
3. Sistemul cheltuielilor bugetare	137
3.1. Noțiunea de cheltuială bugetară	137
3.2. Clasificarea cheltuielilor bugetare.....	137

Capitolul IV

Finanțarea instituțiilor publice	139
1. Finanțarea instituțiilor publice din bugetele centrale (ale statului)	139
2. Finanțarea instituțiilor publice din bugetele locale (ale unităților administrativ-teritoriale).....	141

Capitolul V

Proiectele de investiții publice	144
1. Finanțarea investițiilor publice de la bugetele centrale (ale statului)	144
1.1. Structura programelor de investiții publice	144
1.2. Informații privind programele de investiții publice.....	145
1.3. Rolul și competențele Ministerului Finanțelor Publice	145

1.4. Aprobarea proiectelor de investiții publice	145
1.5. Condiții pentru includerea proiectelor de investiții în proiectul de buget	146
2. Finanțarea investițiilor publice de la bugetele locale (ale unităților administrativ-teritoriale)	148
2.1. Prezentarea investițiilor publice în proiectul de buget	148
2.2. Conținutul programelor de investiții publice	148
2.3. Structura programelor de investiții publice locale	148
2.4. Aprobarea proiectelor de investiții publice locale	149
2.5. Condiții pentru includerea investițiilor în proiectul bugetului	149

PARTEA V

BUGETUL DE STAT	151
------------------------------	-----

Capitolul I

Noțiunea de buget de stat și procedura privind bugetul de stat	151
1. Noțiunea de buget de stat	151
2. Procedura bugetară privind bugetul de stat. Principii	151
3. Etapele procedurii bugetare privind bugetul de stat	153
3.1. Elaborarea proiectului bugetului de stat	153
3.2. Aprobarea bugetului de stat și adoptarea legii bugetare anuale	156
3.3. Execuția bugetului de stat	157
3.3.1. Execuția părții de venituri a bugetului de stat	157
3.3.2. Execuția părții de cheltuieli	157
3.3.3. Aspecte comune execuției părții de venituri și execuției părții de cheltuieli ale bugetului de stat	162
3.3.4. Execuția de casă a bugetului de stat	163
3.4. Încheierea exercițiului bugetar privind bugetul de stat	164

Capitolul II

Structura bugetului de stat	166
1. Categorii de venituri ale bugetului de stat	166
2. Categorii de cheltuieli ale bugetului de stat	170

PARTEA VI

BUGETUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT	173
---	-----

Capitolul I

Sistemul public de asigurări sociale	173
1. Noțiunea de sistem public de asigurări sociale	173
2. Principiile sistemului public de asigurări sociale	173
3. Organizarea instituțională a sistemului public de asigurări sociale	174
4. Categorii de contributory și de beneficiari ai sistemului public de protecție socială	182

Capitolul II

Noțiunea de buget al asigurărilor sociale de stat și procedura bugetară	184
1. Noțiunea de buget al asigurărilor sociale de stat.....	184
2. Procedura bugetară privind bugetul asigurărilor sociale de stat. Principii	184
3. Etapele procedurii bugetare privind bugetul asigurărilor sociale de stat.....	185
3.1. Elaborarea proiectului bugetului asigurărilor sociale de stat	185
3.2. Aprobarea bugetului asigurărilor sociale de stat și adoptarea legii bugetare anuale	185
3.3. Execuția bugetară privind bugetul asigurărilor sociale de stat	186
3.4. Încheierea exercițiului bugetar privind bugetul asigurărilor sociale de stat....	187

Capitolul III

Structura bugetului asigurărilor sociale de stat	188
1. Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat	188
2. Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat.....	188

Capitolul IV

Sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	191
1. Considerații introductive privind sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	191
2. Cadrul legislativ	191
3. Organizarea sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	192
3.1. Principiile sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.....	192
3.2. Autorități cu atribuții privind gestionarea sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.....	192
3.3. Beneficiarii sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale. Categorii de asigurați.....	194
4. Veniturile și cheltuielile asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale	195
4.1. Categorii de venituri.....	195
4.2. Categorii de cheltuieli	196

PARTEA VII

FONDURILE BUGETARE SPECIALE	198
--	------------

Capitolul I

Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate.....	198
1. Asistența de sănătate publică – componentă a sistemului public de sănătate.....	198
2. Sistemul asigurărilor sociale de sănătate. Prezentare generală.....	199
3. Autorități cu atribuții în domeniul sănătății publice	200
4. Fondul național unic al asigurărilor sociale de sănătate	203
4.1. Veniturile Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate	203
4.2. Cheltuielile Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.....	204

5. Beneficiarii sistemului de asigurări sociale de sănătate.....	205
5.1. Categori de asigurați.....	205
5.2. Drepturile și obligațiile asiguraților.....	208
6. Servicii medicale suportate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate	210
7. Servicii medicale care nu sunt suportate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate.....	212

Capitolul II

Bugetul asigurărilor pentru șomaj	214
1. Sistemul public al asigurărilor pentru șomaj	214
1.1. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	214
1.2. Categori de asigurați.....	217
2. Structura bugetului asigurărilor pentru șomaj	219

Capitolul III

Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale	223
1. Considerații introductive privind Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale.....	223
2. Cadrul legislativ.....	224
2.1. Legislație națională.....	224
2.2. Legislație europeană.....	224
3. Sistemul național de garantare pentru plata creanțelor salariale.....	224
3.1. Principii	224
3.2. Gestionarea Fondului de garantare	225
4. Structura Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	225
4.1. Categori de venituri	225
4.2. Categori de cheltuieli.....	226

Capitolul IV

Fondul de Mediu	229
1. Noțiunea de Fond de Mediu	229
2. Administrarea și gestionarea Fondului de Mediu	229
3. Structura Fondului de Mediu.....	233

PARTEA VIII

BUGETELE LOCALE	237
------------------------------	-----

Capitolul I

Noțiunea de buget local și procedura bugetară	237
1. Noțiunea de buget local	237
2. Procedura bugetară privind bugetele locale. Principii. Reguli bugetare.....	237
3. Etapele procedurii bugetare privind bugetele locale	239
3.1. Elaborarea proiectelor bugetelor locale.....	240

3.2. Centralizarea și aprobarea bugetelor locale.....	240
3.3. Execuția bugetară privind bugetele locale.....	242
3.4. Încheierea exercițiului bugetar privind bugetele locale.....	248
Capitolul II	
Veniturile bugetelor locale	250
1. Aspecte introductive privind veniturile bugetelor locale	250
2. Impozitele și taxele locale	253
3. Categoriile de cheltuieli ce se efectuează din bugetele locale.....	254
PARTEA IX	
ACHIZIȚIILE PUBLICE	257
Capitolul I	
Noțiuni introductive privind achizițiile publice	257
1. Izvoarele juridice în materia achizițiilor publice.....	257
2. Noțiunea de achiziție publică	258
3. Instrumente și tehnici specifice de atribuire a contractelor de achiziție publică	259
4. Pragurile valorice obligatorii – instrumente de stabilire a valorii estimate a contractelor de achiziție publică.....	264
Capitolul II	
Principiile fundamentale de realizare a achizițiilor publice	270
1. Principiul transparenței.....	271
2. Principiul egalității de tratament și al nediscriminării.....	274
3. Principiul proporționalității	275
4. Alte principii ce guvernează achizițiile publice	276
5. Aplicări indirecte ale principiilor fundamentale ale achizițiilor publice	277
6. Reguli generale de participare la achizițiile publice și de desfășurare a procedurilor de atribuire, conform legislației naționale	280
7. Sancțiuni aplicabile în materia achizițiilor publice	285
Capitolul III	
Supravegherea sistemului de achiziții publice	295
1. Autorități publice naționale cu atribuții în materia achizițiilor publice.....	295
1.1. Documentul unic de achiziție european. E-Certis	297
1.2. Liste oficiale ale operatorilor economici agreeați și certificarea de către organisme de drept public sau privat	300
1.3. Cataloage electronice	301
Capitolul IV	
Subiecții raportului juridic de achiziții publice	303
1. Autoritatea contractantă	303
2. Operatorul economic	304

Capitolul V

Instrumentele juridice de realizare a achizițiilor publice	305
1. Contractele de achiziție publică.....	305
2. Acordul-cadru.....	306
3. Concursurile de soluții.....	308
4. Executarea contractului de achiziție publică/acordului-cadru	308
5. Încetarea contractului de achiziție publică	311

Capitolul VI

Procedurile de atribuire	313
1. Licitația deschisă	313
2. Licitația restrânsă.....	314
3. Negocierea competitivă	316
4. Dialogul competitiv	319
5. Parteneriatul pentru inovare.....	322
6. Negocierea fără publicare prealabilă	325
7. Concursul de soluții	327
8. Servicii sociale și alte servicii specifice	328
9. Procedura simplificată	329

Capitolul VII

Organizarea și desfășurarea procedurii de atribuire	331
1. Etapa I. Consultarea pieței.....	331
2. Etapa II. Împărțirea pe loturi	331
3. Etapa III. Publicarea anunțurilor. Reguli de publicitate și transparență	332
4. Etapa IV. Elaborarea documentației de atribuire.....	335
5. Etapa V. Selecția.....	338
5.1. Criterii de calificare și selecție	338
6. Etapa VI. Atribuirea contractelor de achiziție publică și încheierea acordurilor-cadru	348
6.1. Criterii de atribuire	348
6.2. Atribuirea propriu-zisă	351
6.3. Finalizarea procedurii de atribuire.....	352
6.4. Informarea candidaților/ofertanților	353
6.5. Dosarul achiziției și raportul procedurii de atribuire.....	354

PARTEA X

AJUTOARELE DE STAT	356
---------------------------------	------------

Capitolul I

Prezentarea generală a ajutoarelor de stat.....	356
1. Considerații preliminare privind ajutoarele de stat.....	356
2. Sediul juridic al materiei.....	356
3. Precizări conceptuale.....	357
4. Categoriile de ajutoare de stat	359

5. Părțile implicate în realizarea ajutoarelor de stat.....	361
5.1. Rolul Comisiei Europene în acordarea ajutoarelor de stat	361
5.2. Autorități naționale cu atribuții în materia ajutoarelor de stat. Consiliul Concurenței	362
5.3. Furnizorii de ajutoare de stat	363
5.4. Beneficiarii ajutoarelor de stat	364
6. Ajutoarele <i>de minimis</i>	365
7. Instituirea ajutoarelor de stat sau <i>de minimis</i>	365

Capitolul II

Proceduri aplicabile în materia ajutoarelor de stat.....	367
1. Aspecte procedurale prealabile.....	367
2. Procedura în fața Consiliului Concurenței	367
2.1. Consultări inițiale	367
2.2. Procedura de avizare	368
2.3. Procedura de notificare și informare	369
2.4. Procedura în cazul ajutoarelor <i>de minimis</i>	370
2.5. Procedura în cazul compensărilor pentru prestarea unui serviciu de interes economic general/obligație de serviciu public	370
3. Procedura națională de reprezentare în fața Comisiei Europene	370
4. Monitorizarea ajutoarelor de stat și ajutoarelor <i>de minimis</i>	371

PARTEA XI

ÎMPRUMUTURILE PUBLICE.....	375
-----------------------------------	------------

Capitolul I

Noțiuni introductive privind împrumuturile publice.....	375
1. Noțiunea și caracteristicile împrumutului public.....	375
2. Rolul împrumuturilor publice.....	376
3. Elementele împrumuturilor publice.....	377
4. Formele împrumuturilor publice	379

Capitolul II

Împrumutul public intern.....	380
1. Considerații introductive privind împrumutul public intern.....	380
2. Formele împrumuturilor publice interne	380
2.1. Emisiunea titlurilor de stat în monedă națională	380
2.2. Împrumuturi acordate de Banca Națională a României	385
2.3. Împrumuturi publice contractate de la băncile comerciale din România	385
2.4. Împrumuturi publice contractate de la alte instituții de credit din România și de la agenții guvernamentale.....	385

Capitolul III

Împrumutul public extern	386
1. Considerații introductive privind împrumutul public extern	386
2. Banca Mondială	386
3. Fondul Monetar Internațional	391

Capitolul IV

Datoria publică	397
1. Noțiuni introductive privind datoria publică	397
2. Formele datoriei publice	397
3. Datoria publică guvernamentală	398
4. Datoria publică locală	401

Bibliografie selectivă	405
-------------------------------------	-----